

Raad voor de
rechtspraak

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Justitie en
Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Afdeling Communicatie
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 7 januari 2019
doorkiesnummer 088-361 3295
Contactpersoon R. Reinalda
ons kenmerk UIT 11350/Comm/RR/lb
onderwerp Position paper voor rondetafelgesprek wetsvoorstel
gewelddaanwending opsporingsambtenaar

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte leden,

De Raad voor de rechtspraak dankt de vaste Kamercommissie voor de uitnodiging om deel te nemen aan het rondetafelgesprek.

Aanleiding

De Raad heeft op 11 juli 2016 geadviseerd over het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het opnemen van een specifieke strafuitsluitingsgrond voor opsporingsambtenaren die geweld hebben gebruikt in de rechtmatige uitoefening van hun taak en een strafbaarstelling van schending van de geweldsinstructie en wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met het opnemen van een grondslag voor het doen van strafrechtelijk onderzoek naar geweldgebruik door opsporingsambtenaren (gewelddaanwending opsporingsambtenaar), hierna: het Wetsvoorstel.¹ Op 20 maart 2018 heeft de Raad eveneens geadviseerd op een nota van wijziging inzake dit Wetsvoorstel.² Kort samengevat is de strekking van de nota van wijziging dat strafzaken tegen opsporingsambtenaren die in de uitoefening van hun functie geweld hebben toegepast, voortaan geconcentreerd worden behandeld door de rechtbank Midden-Nederland.

De Raad voor de rechtspraak vindt het belangrijk dat bij de parlementaire behandeling van het Wetsvoorstel alle relevante aspecten, waaronder de aspecten die de Raad in zijn eerdere advisering naar voren heeft gebracht, aan de orde komen.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak. Het [advies](#) van 11 juni 2016 is gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

² Als [bijlage](#) gevoegd bij Kamerstukken II 2018-2019, nr. 7.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 januari 2019
kenmerk UIT 11350/Comm/RR/lb
pagina 2 van 3

Advies Raad voor de rechtspraak

In zijn advies van 20 maart 2018 heeft de Raad onder andere verwezen naar het toetsingskader dat de Raad hanteert voor zijn adviezen over wettelijke concentratie van rechtspraak. De Raad heeft daarbij opgemerkt dat rechterlijke concentratie, gelet op de ingrijpende gevolgen voor de rechtspleging, slechts aan de orde is indien de behandeling van een categorie zaken bijzondere expertise vereist.

Van een bijzondere rechterlijke expertise is sprake als de hoogwaardige behandeling van een categorie zaken kennis van specifieke wetgeving of ervaring met de behandeling van een bepaalde categorie zaken vereist waarvoor meer dan gemiddelde rechterlijke kennis nodig is. De Raad heeft in zijn eerdere advies dd. 11 juli 2016 geen substantiële werklastgevolgen voor de gerechten voorzien. De behandeling van de in het Wetsvoorstel bedoelde zaken zal naar verwachting niet dusdanig complex zijn dat daarvoor bijzondere rechterlijke expertise nodig is waarvoor wettelijke concentratie geboden is.

De Raad stelt zich daarom op het standpunt dat wettelijke concentratie van de hier bedoelde strafzaken niet nodig is. De zaken waar het om gaat zijn niet bijzonder ingewikkeld in verhouding tot andere ingewikkelde commune strafzaken. Het is bovendien mogelijk om deskundigheid ook anders te organiseren bij gerechten. Bijvoorbeeld door opleiding en specialisatie.

De Raad heeft echter in het advies van 20 maart 2018 ook aangegeven zich evenwel neer te leggen bij de politieke wens om zaken die samenhangen met de onderhavige problematiek te concentreren bij één rechtbank. Wel vindt de Raad het belangrijk dat in een mogelijke beslissing hiertoe over de juiste informatie wordt beschikt, zodat de keuze weloverwogen kan worden gemaakt. Daartoe is ook de volgende overweging van belang.

Aanvullende overweging

In aanvulling op deze eerdere advisering merkt de Raad het volgende op. Inmiddels is duidelijk dat de voorgenomen wettelijke concentratie in rechtbank Midden-Nederland tot knelpunten leidt waar het de berechting van de Koninklijke Marechaussee betreft. De Koninklijke Marechaussee valt bij de uitoefening van de politietaak onder het militair strafrecht. De militaire kamer van rechtbank Gelderland is in deze zaken op grond van artikel 2 van de Wet militaire strafrechtspraak exclusief bevoegd en heeft ook deskundigheid op dit terrein. Volgens de nota van wijziging zouden deze militairen – waar het de toepassing van geweld in het kader van hun politietaak betreft – komen te vallen onder de nieuwe concentratieregeling.

Dat betekent dat in de beoogde vorm de voorgenomen concentratie tot gevolg heeft dat een groep personen van de Koninklijke Marechaussee die op dit moment exclusief door de rechtbank Gelderland wordt berecht omdat zij onder het militaire strafrecht vallen voor een bepaalde categorie gedragingen ('politiegeweld') in rechtbank Midden-Nederland worden berecht. Nog los

Raad voor de
rechtspraak

datum 7 januari 2019
kenmerk UIT 11350/Comm/RR/lb
pagina 3 van 3

van de vraag of dat wetstechnisch op deze manier kan (vgl. art. 1 lid 3 van de Wet militaire strafrechtspraak), is dat volgens de Raad – en de militaire kamer van de rechtbank Gelderland die bij uitstek gespecialiseerd is in dergelijke zaken – onwenselijk.

Conclusie

Kortom, de Raad voor de rechtspraak is geen voorstander van wettelijke concentratie van deze zaken. Indien hier toch toe besloten wordt, is het wenselijk dat er een voorziening wordt getroffen zodat duidelijk is dat de Koninklijke Marechaussee in de hier bedoelde gevallen onder de exclusieve bevoegdheid van de militaire kamer van de rechtbank Gelderland blijft vallen.

Hoogachtend,

Mr. C.H.W.M. Sterk
Vicevoorzitter Raad voor de rechtspraak